

Notă de argumentare

a respingerii demersului Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău cu privire la confirmarea titlului științific de doctor în științe ale educației doamnei DOBRIN Mihaela, conferit la 04 decembrie 2024 în urma susținerii tezei „Atitudinea cadrelor didactice din învățământul preșcolar față de schimbarea educațională”, specialitatea 531.02. *Management educațional*

Respingerea demersului și acordarea calificativului „Nesatisfăcător” este determinată de următoarele constatări pe marginea tezei de doctorat:

1. Teza nu se încadrează în limitele rigorilor înaintate față de o teză de doctor în științe ale educației, la specialitatea 531.02. *Management educațional*. Denumirea tezei nu corespunde conținutului lucrării.
2. Constatăm că **Cuprinsul** lucrării nu respectă logica internă a abordării problemei formulate. Dimensiunea managerială (managementul inovațiilor, managementul schimbării) nu este reflectată în structura lucrării. Nu sunt regăsite în teză analize teoretico-științifice cu referire la atitudine.
3. În **Introducere** lipsește analiza contribuțiilor anterioare în abordarea problemei de cercetare.

Acceptăm, în mare parte, argumentele modeste aduse de doctorandă cu referire la actualitatea temei, constatăm, totuși, necesitatea unei clarități cu referire gradul de cercetare a problemei în literatura de specialitate, cu referire la variabilele cercetării și configurarea liniei logice a demersului investigațional: autoarea prin Scopul cercetării își propune determinarea atitudinii cadrelor didactice din învățământul preșcolar față de schimbarea educațională configurată pe două direcții experimentale:

- a) implementarea în unitățile de învățământ preșcolar a alternativei educaționale Reggio Emilia care a inovat structura activității integrate;
- b) implementarea programului de formare „Activitatea integrată în abordarea Reggio Emilia” aplicat ca suport științific și metodologic cadrelor didactice din unitățile preșcolare experimentale.

Apare întrebarea: „Care este finalitatea cercetării – implementarea inovațiilor/ schimbării în instituție sau formarea atitudinii față de schimbare în instituție”?

Nu oferă claritate nici **Obiectivele cercetării**:

- Analiza literaturii de specialitate cu privire la schimbările educaționale de la nivelul sistemului de învățământ, precum și principalele schimbări aduse de curriculumul în vigoare din România;
- *Elaborarea* și implementarea alternativei educaționale în învățământul preșcolar Reggio Emilia și a programului de formare a cadrelor didactice din grădinițele participante;
- Determinarea eficienței programului de formare prin compararea atitudinii inițiale față de schimbare (înainte de implementarea programului) cu cea finală (după implementarea programului);
- Identificarea cadrelor didactice rezistente la schimbarea educațională;
- Evidențierea relației dintre atitudinea cadrelor didactice rezistente la schimbările educaționale din învățământul preșcolar și variabilele: grad didactic, vechime în învățământ, pregătire profesională.

De aici reiese următoarele întrebări:

- Alternativa educațională în învățământul preșcolar Reggio Emilia a fost elaborată sau doar implementată?
- Care a fost conținutul demersului formativ al cercetării?

- Cât de corect este, din punct de vedere științific, să stabilim relația dintre atitudinea cadrelor didactice rezistente la schimbările educaționale din învățământul preșcolar și variabilele: grad didactic, vechime în învățământ, pregătire profesională?
- Corect ar fi să stabilim atitudinea cadrelor didactice rezistente la schimbările educaționale din învățământul preșcolar în funcție de grad didactic, vechime în învățământ, pregătire profesională?

4. În **Capitolul 1**, autoarea cercetării abordează *Aspecte generale privind schimbarea educațională*, referindu-se la delimitări conceptuale (**a cui?**), componentele procesului de schimbare educațională, principii de bază ale procesului de schimbare educațională. Evidențiem, în acest context un șir de erori terminologice, expresii străine limbajului pedagogic, de exemplu: Modelul factorilor facilitatori ai schimbării (pag. 29), Modelul variabilelor schimbării educaționale (pag. 32), Modelul condiții ale schimbării educaționale (pag. 33), Modelul principiul fundamentării axiologice a schimbării (pag. 41) Modelul principiului racordării la social (pag. 42) etc.

5. În **Capitolul 2**, *Învățământul preșcolar din perspectiva schimbării educaționale* este unul analitic, în care autoarea argumentează necesitatea schimbării în învățământul preșcolar, tipuri de schimbări în învățământul preșcolar, blocaje și rezistențe în procesul de schimbare în învățământul preșcolar, rolul cadrului didactic în promovarea schimbării în învățământul preșcolar, nu este fundamentat științific.

Evidențiem, că variabila cercetării - atitudinea cadrelor didactice față de schimbare - nu este abordată nici în acest capitol.

Nici coordonata managerială a schimbării în învățământul preșcolar nu este fundamentată în acest capitol.

6. **Capitolul 3** *Studiu privind atitudinea cadrelor didactice din învățământul preșcolar față de schimbarea educațională*, reflectă dimensiunea experimentală a cercetării. Dar nici în acest capitol nu se face o abordare a conceptului de atitudine. Autoarea elaborează și aplică un program formativ, de 50 de ore, structurat pe 5 module de inițiere a cadrelor didactice din învățământul preșcolar *Activitatea integrată în abordarea Reggio Emilia*.

Apar următoarele întrebări:

- a) Ce de fapt s-a dorit prin experimentul formativ: schimbare atitudinii (concept care nu a fost abordat în teză), inițierea cadrelor didactice din învățământul preșcolar în programul educațional Reggio Emilia sau managementul implementării programului educațional Reggio Emilia în învățământul preșcolar (aspect care trebuia valorificat din perspectiva specialității la care se solicită titlul de doctor în științe ale educației?)
- b) Cum în baza unui chestionar aplicat, se pot face concluzii cu referire la atitudinea cadrelor didactice față de schimbare?
- c) Care este, totuși, noutatea cercetării, semnificația teoretică și aplicativă, în corelație cu tema de cercetare enunțată?

7. Formarea atitudinii este un proces complex astfel încât nu poate fi validată doar cu un chestionar.

8. Datele statistice din capitolul III nu corespund rigorilor academice, ceea ce compromite validitatea experimentului pedagogic.

9. Textul tezei necesită redactare tehnică și lingvistică. Teza nu corespunde prevederilor Ghidului în aspect lingvistic, tehnic (organizatorii grafici).

10. **Concluziile la capitole** (sub orice limită) **și generale** nu reflectă o sinteză relevantă a rezultatelor.

11. În **Lista bibliografică** nu sunt incluse surse, care ar reflecta abordarea atitudinii, fiind variabila centrală a cercetării.